

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تجزیه و تحلیل محیط کسب و کار اصفهان

زمستان ۱۴۰۳

واحد پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان

اردیبهشت ۱۴۰۳

فهرست

- ۱- روش‌شناسی ۳
- ۲- وضعیت شاخص محیط کسب و کار ایران ۷
- ۳- وضعیت شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان ۹
- ۴- مقایسه محیط کسب و کار استان اصفهان با سایر استانها ۱۰
- ۵- بررسی عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب میزان تخریب ۱۳

۱- روش شناسی

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می‌شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه‌های اقتصادی مؤثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند؛ عواملی نظیر قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و... که در کشورها و مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند. مقدار شاخص محیط و کسب و کار بین عدد ۱ تا ۱۰ می‌باشد. در جدول شماره (۱) توضیح می‌دهیم که مقادیر این شاخص معرف چه مفهومی هستند.

جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص محیط کسب و کار

شرح	مقدار	توضیحات
حداکثر میزان ممکن	۱۰	نشان دهنده بدترین وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار
حداقل میزان ممکن	۱	نشان دهنده بهترین وضعیت شاخص ملی محیط کسب و کار
مقدار متوسط	۵	نه خوب نه بد
شاخص اصفهان (پاییز ۱۴۰۳)	۶.۱۱	وضعیت بدتر نسبت فصل زمستان ۱۴۰۳
شاخص اصفهان (زمستان ۱۴۰۳)	۵.۸۵	وضعیت بهتر نسبت به فصل پاییز ۱۴۰۳

مطابق مدل ارائه شده برای محاسبه شاخص محیط کسب و کار در ایران، شاخص ملی محیط کسب و کار از طریق انجام محاسبات بر روی ۷۰ نماگر که شامل ۲۸ مؤلفه پیمایشی و ۴۲ مؤلفه آماری که از عوامل مختلف و قابل احصای مؤثر بر اداره واحدهای تولیدی در ایران معرفی شده است، حاصل می‌شود. برای محاسبه شاخص کل از ترکیب وزنی جزء داده‌های آماری با نسبت ۲۰٪ و جزء مؤلفه‌های پیمایشی با نسبت ۸۰٪ استفاده می‌شود. قابل ذکر است مؤلفه‌های پیمایشی و آماری مورد استفاده در محاسبه فضای کسب و کار کشور به صورت زیر تعریف شده‌اند:

جدول (۲): معرفی مؤلفه‌های پیمایشی

عنوان	شرح مؤلفه
مؤلفه‌های پیمایشی با ضریب وزنی ۸۰٪	۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
	۲- برداشت‌های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...
	۳- بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده‌هایشان
	۴- بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار
	۵- غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
	۶- رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
	۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی‌ رغبتی به خرید محصولات ایرانی
	۸- تولید و عرضه نسبت آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
	۹- وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
	۱۰- رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	۱۱- دشواری تأمین مالی از بانک‌ها
	۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
	۱۳- ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوا، بی، دریایی و بندری)
	۱۴- ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
	۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هرنوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار
	۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
	۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
	۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
	۱۹- دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار
	۲۰- کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه
	۲۱- کمبود تقاضا در بازار
	۲۲- کمبود فناوری‌های نوین و تجهیزات مورد نیاز
	۲۳- کمبود نیروی کار ماهر
	۲۴- محدودیت‌های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت
	۲۵- محدودیت دسترسی به آب
	۲۶- محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)
	۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی
	۲۸- موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۳): معرفی مؤلفه‌های آماری

عنوان	نوع محیط	نماگر	شرح مؤلفه
مؤلفه‌های آماری با ضریب وزنی ۲۰٪	محیط نهادی	محیط سیاسی (تأثیر عوامل سیاسی-امنیتی بر اداره بنگاه‌ها)	۱- تعداد مطبوعات دارای مجوز و فعال (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- تعداد سرقت (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن)- (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
		محیط علمی- آموزشی (مهارت و تحصیلات نیروی انسانی)	۱- دانش آموخته‌های مراکز فنی حرفه‌ای (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- تعداد دانش آموخته‌های دانشگاهی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- نرخ باسوادی ۶ ساله و بالاتر
			۴- تعداد دانش آموزان به ازای هر کلاس
		محیط فرهنگی (فرهنگ، رضایت- مدی و فرهیختگی نیروی انسانی)	۱- تعداد صندلی‌های سینما (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- تعداد فرهنگ‌سراها و کتابخانه‌های عمومی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- تعداد عناوین کتاب‌های منتشر شده در استان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۴- تعداد خواسته‌های بازگشت به کار در هیأت‌های تشخیص دعاوی کار نسبت به کل شاغلان استان
	محیط اقتصادی	فناوری و نوآوری	۱- شاخص استانی فناوری اطلاعات
			۲- تعداد کاربران اینترنت (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۳- تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
		محیط قانونی و حقوقی (حاکمیت قانون، تضمین‌های حقوق مالکیت و عملکرد دادگستری)	۱- نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)
			۲- امتیاز قضایی و اداری (تخصصی گزارش‌های عملکرد استانی قوه قضائیه)
			۳- میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)
			۴- تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
		ساختار و عملکرد دولت	۱- تعداد کارمندان دستگاه‌های دولتی و حکومتی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- پرداخت‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عملکرد بودجه عمرانی)
	محیط اقتصادی	محیط کلان (ثبات اقتصاد کلان، ساختارهای اشتغال)	۱- شاخص تورم مصرف کننده
			۲- شاخص تورم تولیدکننده
			۳- نرخ مشارکت نیروی انسانی (درصد)
			۴- نرخ بیکاری (درصد)
			۵- ارزش صادرات غیرنفتی استان (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۶- نرخ رشد منطقه‌ای (درصد)
		محیط مالی (تأمین مالی)	۱- سرانه مانده تسهیلات اعطایی
			۱- متوسط بازندگی سالانه استان (میلی متر)
	محیط اقتصادی	محیط جغرافیایی (زیرساخت‌ها، ظرفیت‌های اقلیمی و استانی)	۲- تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره
			۳- تعداد تخت بیمارستانی فعال (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۴- طول راه‌های بین شهری (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع مساحت)
			۵- تعداد انبار و سردخانه (به نسبت مساحت استان)
			۶- مساحت مراتع خوب (به نسبت مساحت استان)
			۷- ضریب نفوذ بیمه (درصد)
			۸- فاصله مرکز استان تا بندر تجاری (آبی) و فعال بین‌المللی (کیلومتر)
			۹- طول راه آهن به مساحت استان (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع)
			۱۰- طول راه آهن به مساحت استان (کیلومتر به ازای هر کیلومتر مربع)
		ساختار تولید (انحصار، خوشه‌ها، وابستگی به مواد اولیه)	۱- تعداد بهره‌برداران کشاورزی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
			۲- درصد مساحت کشت آبی از کل مساحت زیر کشت
			۳- تعداد معادن درحال بهره‌برداری (به نسبت مساحت استان)
			۴- تعداد کارگاه‌های صنعتی فعال (به نسبت مساحت استان)
			۵- سرانه مساحت پروانه‌های ساختمانی صادره در نقاط شهری

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۴): تعداد واحدهای نمونه و میزان مشارکت (درصد) پاسخگویان در طرح پایش به تفکیک استان

تعداد واحدهای نمونه و میزان مشارکت (درصد) پاسخگویان در طرح پایش به تفکیک استان							
ردیف	استان	تعداد نمونه	میزان مشارکت	ردیف	استان	تعداد نمونه	میزان مشارکت
۱	تهران	۱۱۰۱	۵۲	۱۷	قزوین	۷۸	۹۴
۲	خوزستان	۳۷۶	۵۸	۱۸	همدان	۷۷	۵۳
۳	خراسان رضوی	۳۵۱	۵۰	۱۹	سیستان و بلوچستان	۷۶	۴۹
۴	اصفهان	۳۴۱	۵۷	۲۰	کردستان	۷۵	۵۶
۵	آذربایجان شرقی	۲۱۳	۶۹	۲۱	خراسان جنوبی	۷۴	۴۵
۶	فارس	۱۹۶	۵۷	۲۲	کرمانشاه	۷۲	۷۹
۷	البرز	۱۸۳	۶۰	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۷۱	۴۱
۸	کرمان	۱۸۳	۵۶	۲۴	اردبیل	۷۰	۵۹
۹	بوشهر	۱۶۲	۴۹	۲۵	گلستان	۶۶	۸۸
۱۰	مازندران	۱۶۲	۷۰	۲۶	ایلام	۶۵	۹۲
۱۱	آذربایجان غربی	۱۱۰	۹۳	۲۷	سمنان	۶۵	۷۱
۱۲	گیلان	۱۱۰	۵۷	۲۸	زنجان	۶۳	۸۴
۱۳	هرمزگان	۱۰۹	۳۲	۲۹	قم	۶۳	۷۶
۱۴	مرکزی	۱۰۳	۸۵	۳۰	چهارمحال و بختیاری	۵۲	۸۳
۱۵	یزد	۱۰۰	۷۱	۳۱	خراسان شمالی	۵۰	۸۰
۱۶	لرستان	۷۹	۸۶	۳۲	کل	۴۸۹۶	۶۰

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

۲- وضعیت شاخص محیط کسب و کار ایران

جدول (۵): شاخص کل محیط کسب و کار ایران

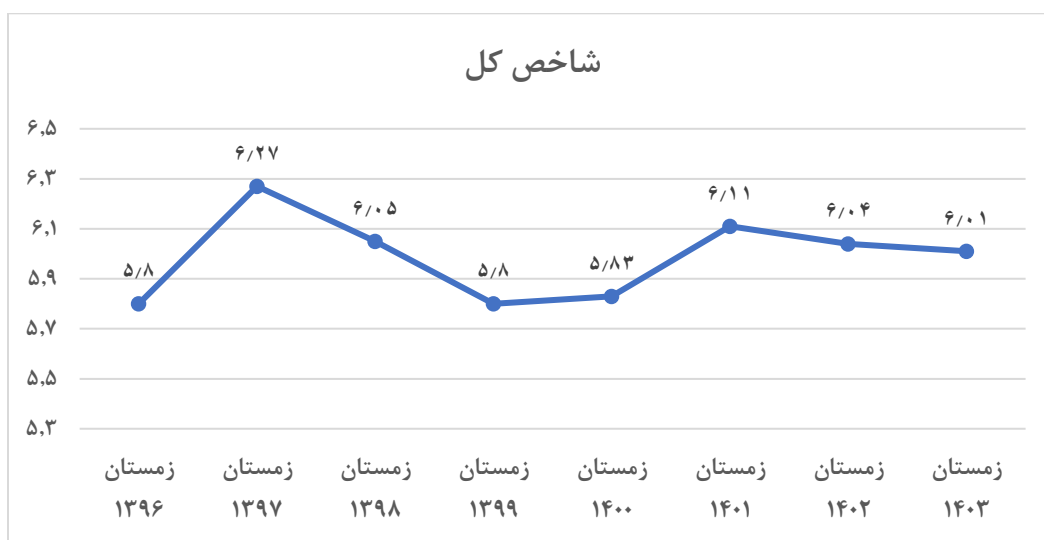
شاخص کل محیط کسب و کار طی دوره زمستان ۱۳۹۶ تا زمستان ۱۴۰۳								
زمستان ۱۳۹۶	زمستان ۱۳۹۷	زمستان ۱۳۹۸	زمستان ۱۳۹۹	زمستان ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۲	زمستان ۱۴۰۳	درصد تغییرات زمستان ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲*
۵.۸۰	۶.۲۷	۶.۰۵	۵.۸۰	۵.۸۳	۶.۱۱	۶.۰۴	۶.۰۱	-۰.۴۹

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

نتایج پایش ملی محیط کسب و کار ایران در زمستان ۱۴۰۳ عدد ۶.۰۱ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) را به عنوان شاخص کل نشان می‌دهد که نسبت به زمستان سال ۱۴۰۲، ۰.۴۹ درصد کاهش پیدا کرده است. این ارزیابی بیانگر آن است که از نظر فعالان اقتصادی مشارکت کننده در این پایش، وضعیت برخی مؤلفه‌های مؤثر بر محیط کسب و کار ایران در زمستان ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲ بهتر شده است.

نمودار (۱): روند شاخص کل محیط کسب و کار ایران طی دوره زمستان ۱۳۹۶ تا زمستان ۱۴۰۳

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۶) - شاخص محیط کسب و کار ایران بر حسب بخش‌های عمده اقتصادی کشور

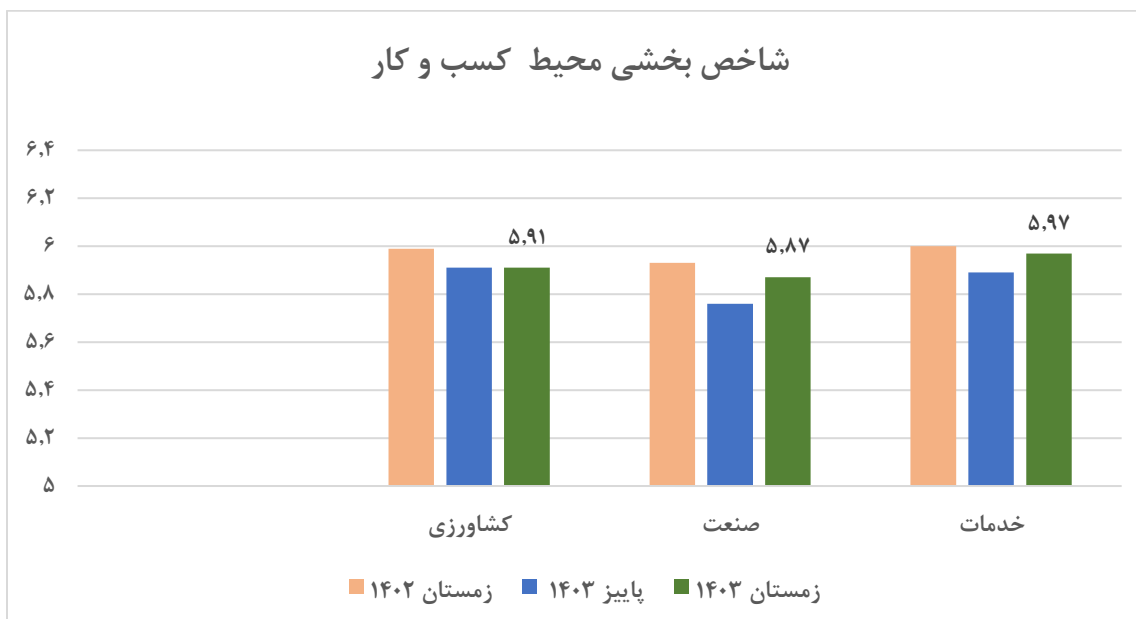
بخش	زمستان ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۳	زمستان ۱۴۰۳	درصد تغییرات پاییز نسبت به*	
				فصل گذشته	فصل مشابه سال گذشته
کشاورزی	۵.۹۹	۵.۹۱	۵.۹۱	-۰.۰۵	-۱.۳۸
صنعت	۵.۹۳	۵.۷۶	۵.۸۷	۱.۸۶	-۱.۰۶
خدمات	۶.۰۰	۵.۸۹	۵.۹۷	۱.۲۳	-۰.۵۲

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

با توجه به تقسیم رشته فعالیت‌ها در سه بخش عمده کشاورزی، صنعت و خدمات، فعالان اقتصادی سراسر کشور در زمستان ۱۴۰۳، وضعیت محیط کسب و کار بخش صنعت و بخش خدمات را به ترتیب، مساعدترین و نامساعدترین محیط کسب و کار ارزیابی نموده‌اند.

نمودار (۲): مقایسه شاخص محیط کسب و کار ایران در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

۳- وضعیت شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان

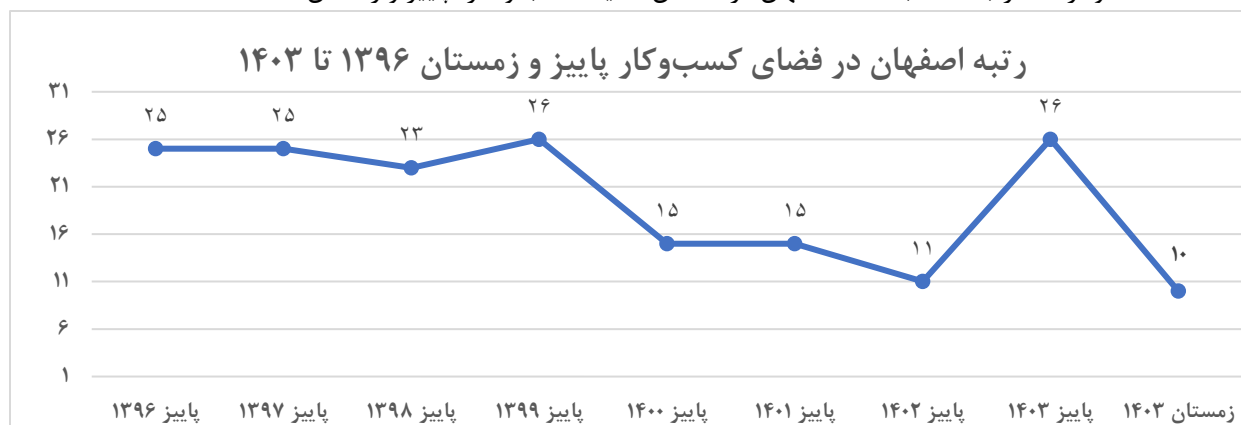
جدول (۷): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان

شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان طی دوره زمستان ۱۳۹۶ تا زمستان ۱۴۰۳								
زمستان ۱۳۹۶	زمستان ۱۳۹۷	زمستان ۱۳۹۸	زمستان ۱۳۹۹	زمستان ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۲	زمستان ۱۴۰۳	درصد تغییرات زمستان ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲*
۵.۹۸	۶.۳۲	۶.۱۵	۵.۷۹	۵.۵۷	۵.۹۳	۶.۰۹	۵.۸۵	-۴.۰۵

*: منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهتر شدن وضعیت نسبت به دوره گذشته است.

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

نمودار (۳): رتبه نقطه به نقطه اصفهان در شاخص محیط کسب و کار (پاییز و زمستان ۱۳۹۶-۱۴۰۳)

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۸): شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان در سال ۱۴۰۳

شاخص محیط کسب و کار استان اصفهان	
اصفهان	دوره
۶.۱۷	بهار ۱۴۰۳
۶.۲۳	تابستان ۱۴۰۳
۶.۱۱	پاییز ۱۴۰۳
۵.۸۵	زمستان ۱۴۰۳

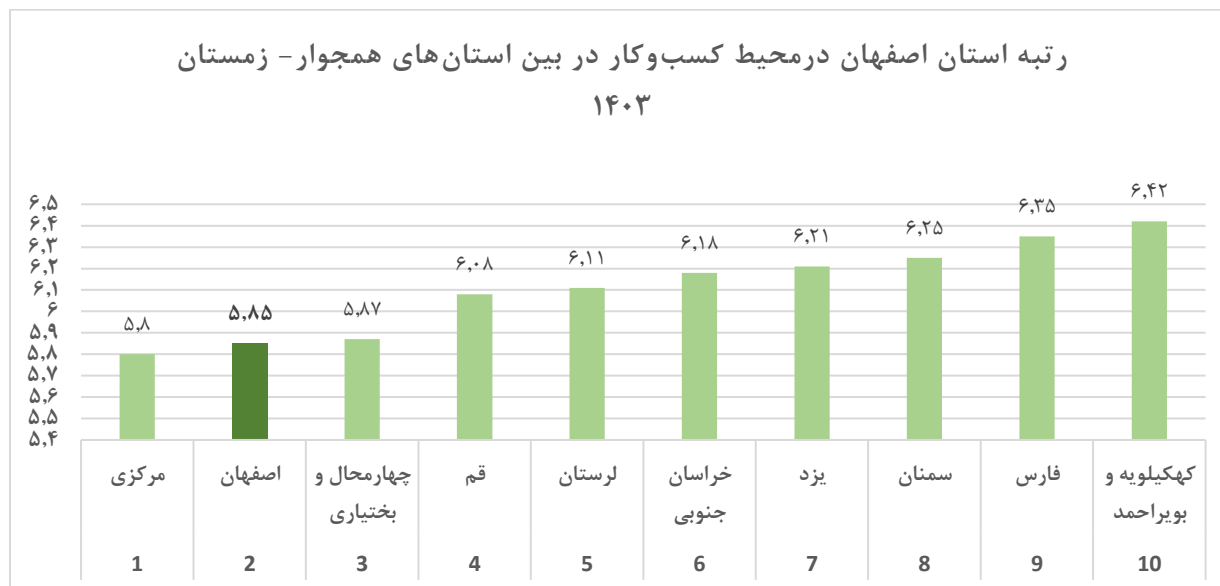
منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران- نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

مقدار شاخص محیط کسب و کار اصفهان در زمستان ۱۴۰۳ عدد ۵.۸۵ بوده است که در مقایسه با سه دوره گذشته، بهترین وضعیت را

داشته است.

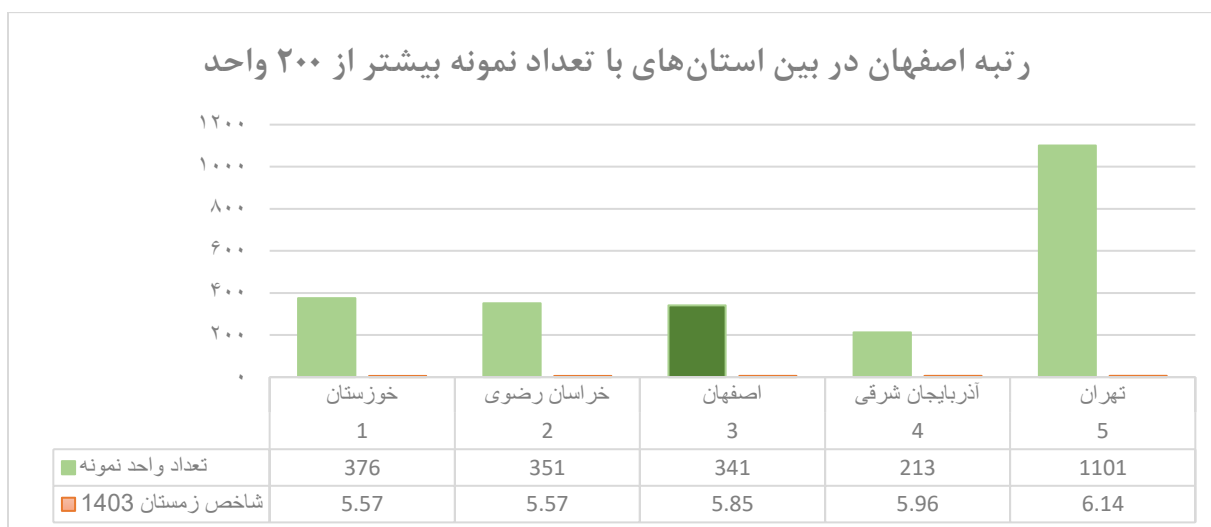
۴- مقایسه محیط کسب و کار استان اصفهان با سایر استان‌ها

نمودار (۴): رتبه استان اصفهان در محیط کسب و کار در مقایسه با استان‌های همجوار (زمستان ۱۴۰۳)

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

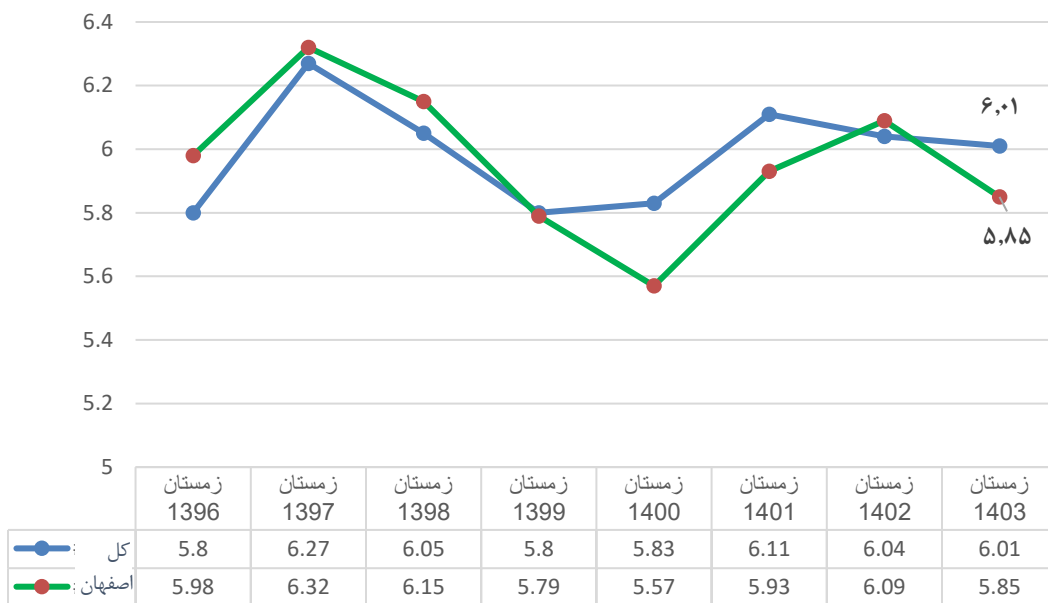
نمودار (۵): رتبه استان اصفهان در محیط کسب و کار در مقایسه با استان‌های با تعداد نمونه بیشتر از ۲۰۰ واحد (زمستان ۱۴۰۳)

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش پاییز ۱۴۰۳

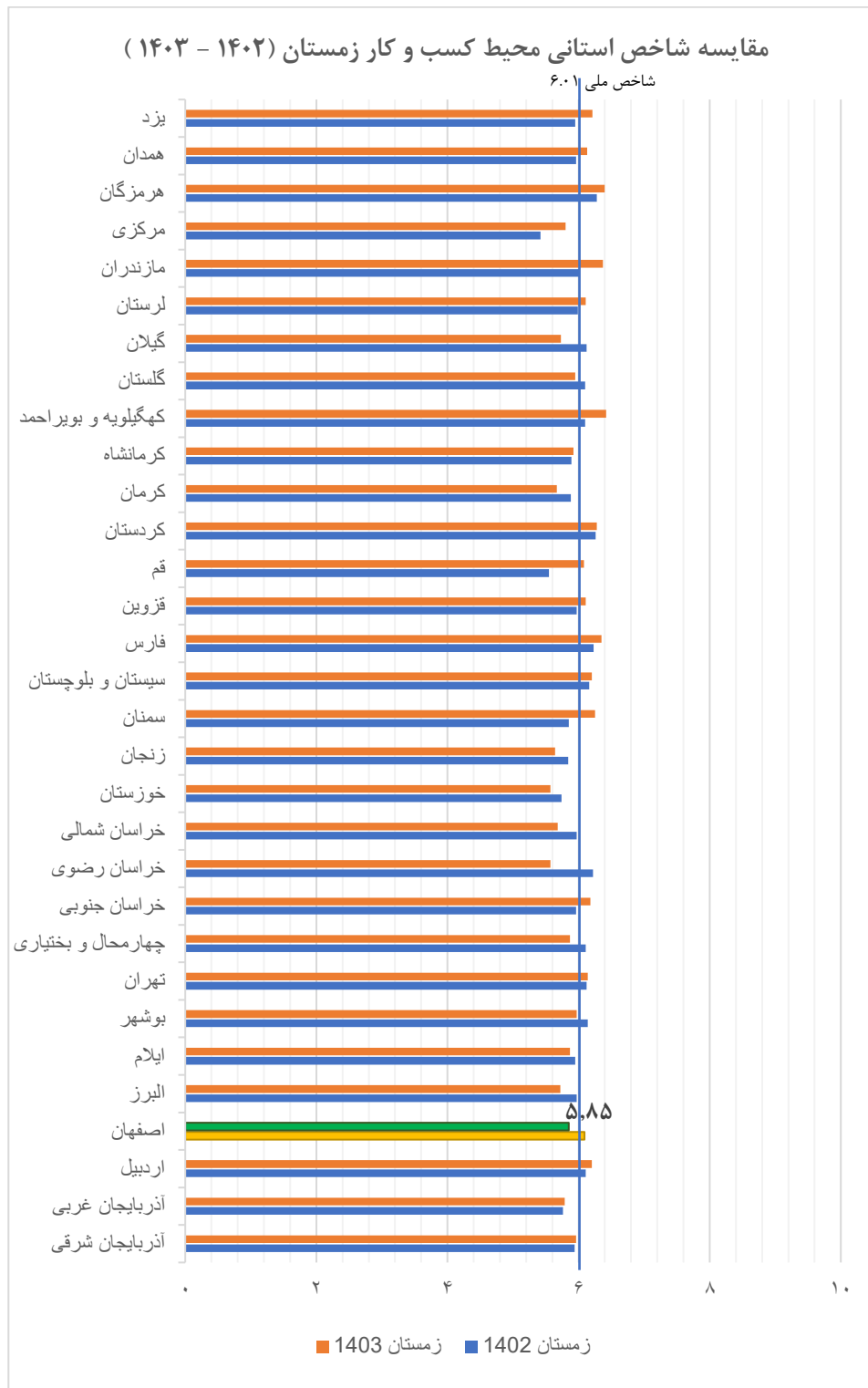
نمودار (۶): مقایسه شاخص محیط ملی و استان اصفهان

مقایسه شاخص محیط کسب و کار ملی و استان اصفهان

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش پاییز ۱۴۰۳

نمودار (۷): مقایسه شاخص استانی محیط کسب و کار استان‌های ایران در زمستان ۱۴۰۲ و زمستان ۱۴۰۳

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

۵- بررسی عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب میزان تخریب

جدول (۹): عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب تأثیر تخریب

عوامل مخرب محیط کسب و کار استان اصفهان به ترتیب میزان تخریب زمستان ۱۴۰۳		
ردیف	عنوان	مقدار
۱	غیرقابل پیشبینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	۸.۹۱
۲	بی ثباتی سیاست ها، مقررات و رویه های اجرایی کسب و کار	۸.۳۳
۳	دشواری تأمین مالی از بانکها	۸.۰۸
۴	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاههای اجرایی	۶.۷۴
۵	محدودیت دسترسی به حامل های انرژی	۶.۴۳
۶	دخالت های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار	۶.۳۹
۷	رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	۶.۳۲
۸	کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه	۶.۱۶
۹	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاههای اجرایی	۶.۱۵
۱۰	برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران شهرداری، گمرک، بهداشت و ...	۵.۸۷
۱۱	کمبود نیروی کار ماهر	۵.۸۷
۱۲	رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی	۵.۸۲
۱۳	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار	۵.۶۶
۱۴	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکتها و مؤسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار	۵.۶۳
۱۵	فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی	۵.۳۹
۱۶	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	۵.۳۵
۱۷	فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تأمین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار	۵.۳۲
۱۸	بی تعهدی طرف های قرارداد (دولتی یا خصوصی) به ایفای تعهدات و وعده هایشان	۵.۱۶
۱۹	کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز	۵.۰۲
۲۰	کمبود تقاضا در بازار	۵.۰۱
۲۱	عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران	۴.۸۲
۲۲	ضعف زیر ساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)	۴.۷۷
۲۳	ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران	۴.۵۴
۲۴	محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت	۴.۱۶
۲۵	تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی	۴.۰۶
۲۶	محدودیت دسترسی به آب	۳.۵۳
۲۷	ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار	۳.۲۶
۲۸	نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول	۲.۵۵

منبع: مرکز پژوهش های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۱۰): مهمترین موانع محیط کسب و کار بر اساس بیانات اعضای سه اتاق

مهمترین موانع کسب و کار در زمستان ۱۴۰۳	
اصفهان	ملی
غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار	دشواری تامین مالی از بانک ها
دشواری تامین مالی از بانک ها	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۱۱): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک تعداد کارکنان بنگاه

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک تعداد کارکنان بنگاه (زمستان ۱۴۰۳)						
تعداد کارکنان (نفر)						عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۲۰۰	۱۰۱-۲۰۰	۵۰-۱۰۰	۱۱-۴۹	۶-۱۰	کمتر از ۵	
۸.۸۱	۸.۴۴	۸.۳۹	۸.۴۹	۸.۱۸	۸.۲۹	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۷.۵۲	۷.۶۰	۷.۸۶	۷.۸۵	۷.۴۱	۷.۷۱	دشواری تامین مالی از بانک ها
۷.۵۶	۷.۲۸	۷.۷۱	۷.۵۱	۷.۲۴	۶.۸۶	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۱۲): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک سابقه فعالیت اقتصادی

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک سابقه فعالیت اقتصادی (زمستان ۱۴۰۳)					
سابقه فعالیت اقتصادی (سال)					عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۱۶	۱۱-۱۵	۶-۱۰	۳-۵	کمتر از ۲	
۸.۵۱	۸.۲۵	۸.۳۲	۸.۳۰	۷.۹۶	غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۷.۷۱	۷.۷۶	۷.۸۵	۷.۵۴	۷.۲۱	دشواری تامین مالی از بانک ها
۷.۲۹	۷.۱۷	۷.۰۴	۷.۳۵	۶.۷۸	بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳

جدول (۱۳): مهمترین موانع محیط کسب و کار ملی به تفکیک ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی

مهمترین موانع کسب و کار ملی به تفکیک ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی (زمستان ۱۴۰۳)				
ظرفیت تولید بنگاه‌های اقتصادی (درصد)				عنوان مؤلفه (موانع کسب و کار)
بیشتر از ۱۶	۵۰ - ۷۰	۳۰ - ۵۰	کمتر از ۳۰	
۸.۱۶	۸.۳۰	۸.۴۹	۸.۵۵	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات
۷.۴۳	۷.۶۳	۷.۸۸	۷.۹۸	دشواری تامین مالی از بانک‌ها
۶.۷۱	۷.۰۸	۷.۶۲	۷.۶۴	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق ایران - نتایج طرح پایش زمستان ۱۴۰۳